

Aan de gemeenteraad van Oss

E-mail gemeente@oss.nl
www.oss.nl
Postbus 5
5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de
datum van deze brief en
ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer
13 juli 2016		ISchoppema/MKurvers	14 0412
Onderwerp			
Stand van zaken opvang vluchtelingen en huisvesting en integratie vergunninghouders			

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Graag informeren we u over de ontwikkelingen rondom de opvang van vluchtelingen en de huisvesting en integratie van vergunninghouders in de gemeente Oss.

Op de agenda van de gemeenteraad van 14 juli staat de uitwerking Plan van aanpak gezamenlijke opvang vluchtelingen AS50+ cluster Oss-Bernheze.

Op 12 juli hebben we van het COA een brief ontvangen over de opvang van vluchtelingen in onze regio. Voorafgaand aan de raadsvergadering informeren we u over de inhoud van deze brief.

Daarnaast informeren we u over de huisvesting en integratie van vergunninghouders in de gemeente Oss. We gaan in op het uitwerkingsakkoord tussen VNG en het Rijk als vervolg op het bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom, de nieuwe werkwijze rond de (kamergewijze) huisvesting en integratie van vergunninghouders en de plannen voor het participatieverklaringstraject.

1. Opvang vluchtelingen

1.1 Pact van Brabant

Vanuit zijn rol van Rijksheer heeft Commissaris van de Koning Wim van de Donk gemeenten een taakstelling opgelegd om in (sub)regionaal verband afspraken te maken waarmee er voldoende opvang voor vluchtelingen en voldoende huisvesting voor vergunninghouders komt. Hiervoor werken we in het cluster Oss-Bernheze samen. Binnen de regio AS50+ werken Bernheze en Oss ook aan een gezamenlijke aanpak voor de integratie van vluchtelingen en vergunninghouders.

De voortgang van de Brabantse aanpak van de opvang van vluchtelingen stond centraal tijdens een bijeenkomst met de Brabantse burgemeesters en het COA op 6 juli. De actualiteit van dalende instroom noodzaakt tot een prioritering en fasering van de aanpak. De commissaris heeft er bij het COA op aangedrongen snel duidelijkheid te geven aan de Brabantse gemeenten over noodzaak en wenselijkheid van de nu voorliggende plannen. Duidelijk is dat er door de dalende instroom nu ruimte bestaat om de plannen verder uit te werken (zie bijlagen voor de twee persberichten hierover).

Het COA heeft dinsdag 12 juli laten weten dat de landelijke regiegroep geen reden ziet het bestuursakkoord te herzien. De brief van het COA is als bijlage toegevoegd.

Het blijft de inzet om de gehanteerde uitgangspunten solidariteit (iedereen doet mee), evenredigheid en samenwerking tussen overheden (schouder aan schouder) overeind te houden. Daarbij is belangrijk dat de gemeenten blijven inzetten op de huisvesting van vergunninghouders om zo doorstroming te bevorderen en ruimte te scheppen in de AZC's.

In september komt een landelijke werkgroep met een afwegingskader. Dit vormt de basis voor een bijgestelde opdracht aan de Brabantse gemeenten. Dan kunnen er gezamenlijk beslissingen worden genomen over het al dan niet (getemporiseerd) doorzetten van (plannen) voor plekken. Verdere afweging, o.a. over een eventuele tweede noodopvang in Oss, vindt dus na de zomer plaats.

2. Huisvesting en integratie vergunninghouders

2.1 Uitwerkingsakkoord VNG en Rijk van 28 april 2016

In het op 27 november 2015 gesloten bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom is voor de acute toegenomen opgave een aantal afspraken gemaakt voor de opvang, huisvesting en participatie van vergunninghouders. Daarna zijn in het uitwerkingsakkoord nadere afspraken gemaakt over onderwijs, zorg, werk en integratie. Het uitwerkingsakkoord streeft ernaar achterstanden voor vergunninghouders weg te nemen zodat zij volwaardig en gezond kunnen deelnemen aan de samenleving, met alle rechten en plichten die daarbij horen. Het motto uit het bestuursakkoord blijft ook in het uitwerkingsakkoord overeind: Blijven is meedoen!

In het uitwerkingsakkoord hebben Rijk en gemeenten afspraken gemaakt over de inzet op de huisvesting en integratie van vergunninghouders en de vergoedingen die daar vanuit het Rijk tegenover staan. De huisvesting en integratie van vergunninghouders is een complex vraagstuk dat investeringen en een goede samenwerking in het netwerk vereist.

Op dit moment zijn de financiële consequenties voor de gemeente nog onvoldoende te overzien. Vooralsnog gaan we er van uit dat de vergoedingen en de kosten ongeveer in evenwicht blijven. In de septembercirculaire zal de financiële uitwerking van het Rijk duidelijker worden. In de kadernota 2017-2020 hebben we vooralsnog geen extra middelen gereserveerd, maar een PM-post opgenomen. In de programmabegroting zal dit worden vertaald naar bedragen.

2.2 Huisvesting

De taakstelling vergunninghouders voor Oss is voor 2016 door de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie vastgesteld op 244 personen: 106 personen in de eerste helft van 2016, 122 personen in de tweede helft van 2016 en 16 personen achterstand uit 2015. De groep van vergunninghouders bestaat uit verschillende typen huishoudens. Voor het grootste deel gaat het om alleenstaanden. De te huisvesten vergunninghouders komen nog altijd vooral uit Syrië en Eritrea.

a. Realisatie taakstelling en interbestuurlijk toezicht provincie

Van 1 januari tot 1 juli 2016 zijn in de gemeente Oss 79 vergunninghouders gehuisvest. Daarnaast is voor 44 personen woonruimte beschikbaar maar vindt de verhuizing na 1 juli plaats. De achterstand op 1 juli was 43 personen.

Stand 1 juli 2016

Taakstelling 1 ^e helft 2016 (incl. achterstand 2015)	122
Gerealiseerd van 01-01-2016 tot 01-07-2016	-79
Achterstand op 01-07-2016	43
Taakstelling 2 ^e helft 2016	122
Taakstelling tot 31-12-2016	165

De taakstelling is fors hoger dan in voorgaande jaren. Ondanks de maximale inspanning van alle betrokkenen is de achterstand het afgelopen half jaar verder opgelopen. Dit komt deels door de onrust die eerder dit jaar rond de kamergewijze huisvesting is ontstaan, maar ook doordat de aanlooptijd voor veel aanvullende plannen tijd vergt.

De reguliere en kamergewijze huisvesting is weer op gang gekomen. In mei en juni hebben we nog een inhaalslag kunnen maken. Voor de periode na 1 juli 2016 zijn inmiddels 23 woningen beschikbaar gesteld, de verhuizing vindt na 1 juli plaats. We zetten ons er gezamenlijk voor in om aan het eind van dit jaar de taakstelling te realiseren.

De provincie houdt toezicht op de uitvoering van de taakstelling door gemeenten. Op 14 juni 2016 ontvingen wij in dat kader per e-mail een bericht van de provincie waarin zij de mogelijke stappen in het toezicht benoemt. Naar verwachting ontvangen wij medio augustus een formeel bericht van de provincie over de voortgang van de invulling van de taakstelling. Omdat dan de achterstand nog niet (geheel) zal zijn ingelopen, kan de provincie ons vragen een plan van aanpak op te stellen om de achterstand weg te werken of ons uitnodigen voor een bestuurlijk overleg. Te zijner tijd zullen wij u hierover informeren.

b. Spreiding

De tabel geeft inzicht in de spreiding in 2015 en tot 1 juli 2016:

Huisvesting vergunninghouders	Inw. tot.	Realisatie 2015	Realisatie 2016 (tot 01/07)
Noord-West	14064	23	16
Centrum, Krinkelhoek, Mettegeupel	13728	13	14
Schadewijk	9902	30	14
Ruwaard	13238	35	11
Oss-Zuid	6693	12	7
Berghem	9860	9	0
Megen, Haren, Macharen	2976	0	0
Ravenstein	4621	7	6
Herpen	3677	0	0
Lith	6611	4	5
Geffen	4645	13	6
Totaal	90015	146	79

Deze verdeling is niet representatief voor de huisvesting van vergunninghouders in de gemeente over de afgelopen jaren. De plaatsing is afhankelijk van het beschikbaar komen van woningen (huuropzeggingen) en het woningbezit van de corporaties in de diverse wijken/plaatsen. Een voorbeeld: dit half jaar werd niet geplaatst in Berghem, maar vorig jaar werden 9 vergunninghouders gehuisvest in Berghem.

c. Kamergewijze huisvesting

Zoals hiervoor aangegeven is eerder dit jaar onrust ontstaan rond kamergewijze huisvesting. Dat was aanleiding om samen met de corporaties en Vluchtelingenwerk een pas op de plaats te maken. De werkwijze hebben we gezamenlijk tegen het licht gehouden en bijgesteld. Sinds mei werken we volgens een nieuwe aanpak, waarin we vooraf een afweging maken van de spreiding van vergunninghouders over de wijken en kernen en de draagkracht van de straat of buurt. Dit geldt voor alle plaatsingen, dus niet alleen de kamergewijze huisvesting. Daarbij zijn afspraken gemaakt met corporaties, politie, Vluchtelingenwerk en ONS welzijn over de begeleiding in de buurt en de integratie van de vergunninghouder. Daarover meer bij het onderdeel Integratie en participatie.

Op dit moment zijn 3 woningen kamergewijs ingezet. Daarnaast zijn 7 woningen aangewezen voor kamerverhuur. In alle gevallen gaat het om 3 personen per woningen.

d. Huisvesting in de kernen(clusters)

De gemeente wil de opgave zo goed mogelijk spreiden over de gehele gemeente. Dit betekent dat ook de kernen(clusters) een rol spelen in de invulling van de taakstelling.

In Herpen presenteerden de gemeente en Mooiland daarom in april het plan voor de plaatsing van 14 tijdelijke woningen (voor vergunninghouders en jongeren uit Herpen). Dit plan stuitte op veel weerstand. Vervolgens is een initiatiefgroep van inwoners van Herpen opgestaan. Hun inzet heeft uiteindelijk geleid tot een aangepast plan voor 9 tijdelijke woningen op 2 locaties en de inzet van één reguliere huurwoning voor kamerverhuur. Dat deze oplossing vanuit de gemeenschap zelf komt, draagt bij aan het draagvlak voor de gekozen uitkomst. Doordat deze groep van inwoners al betrokken is bij het opstellen van de invulling van de opgave zijn zij ook meer betrokken bij de integratie en participatie in de gemeenschap van de nieuwkomers. Bewoners willen hier een positieve bijdrage aan leveren. De draagkracht binnen de gemeenschap neemt hierdoor ook toe.

Op basis van de ervaringen in Herpen bekijken we hoe we in de andere kernen(clusters) de invulling van de opgave samen met de gemeenschap vorm kunnen geven.

e. Versnellingsagenda

Eerder dit jaar hebben de gemeente, de corporaties en de huurdersorganisaties het Volkshuisvestelijk manifest gesloten. Daarin is afgesproken dat wij ons ervoor inzetten om de slaagkans voor alle woningzoekenden op peil houden.

Door de extra instroom van vergunninghouders ontstaat druk op de beschikbare woningvoorraad. We hebben inmiddels met BrabantWonen afspraken gemaakt over een versnellingsagenda waarmee we vóór eind 2017 bestaande woningbouwplannen naar voren halen en nieuwe plannen toevoegen voor in totaal 240 sociale huurwoningen. Met Mooiland zijn we op dit moment ook in gesprek om tot versnellingsafspraken te komen.

2.3 Integratie

Integreren kun je niet alleen. Daarvoor is inzet van nieuwe Ossenaren, buurtbewoners, corporaties, welzijn en vrijwilligersorganisaties nodig. Die samenwerking is niet vrijblijvend. Daarvoor zijn de uitdagingen te groot. Het is onze opdracht deze nieuwe inwoners een toekomst te bieden. En het is onze ambitie hen direct te laten integreren in onze gemeente. We zorgen er ook voor dat iedereen zijn verantwoordelijkheid neemt en een bijdrage levert.

Met de nieuwe werkwijze bij de huisvesting van vergunninghouders kijken we bij elke nieuwe woning die beschikbaar komt of het aantal vergunninghouders nog goed verdeeld is over de hele gemeente. ONS Welzijn heeft explicieter de opdracht gekregen om inwoners te begeleiden en betrekken en voor te bereiden op de komst van vergunninghouders, en bewoners met elkaar in contact te brengen. Daarbij is extra aandacht voor de begeleiding van vrijwilligers en het versterken van de sociale cohesie in de wijk/buurt.

Buurtbewoners krijgen eerder en zorgvuldiger informatie over de komst van vergunninghouders. Een team van medewerkers van gemeente, woningcorporatie, politie, Vluchtelingenwerk en ONS Welzijn stemt dit met elkaar af en zorgt voor een zorgvuldige huisvesting en integratie. Vanuit de reguliere inzet via de sociale wijkteams en de basisteams jeugd en gezin is begeleiding en ondersteuning beschikbaar.

Vluchtelingenwerk heeft het drukker dan ooit. Er wordt meer van vrijwilligers gevraagd. Daarnaast is meer tijd nodig om de samenwerking in de wijk/buurt vorm te geven. Zij krijgen hiervoor extra subsidie. De opdracht aan Vluchtelingenwerk blijft: zorgen voor maatschappelijke begeleiding, maar wel meer in samenwerking met het lokale netwerk.

a. Participatie en werk

In het bestuursakkoord Verhoogde Asielinstroom dat op 27 november 2015 is gesloten tussen Rijk en gemeenten/VNG en het uitwerkingsakkoord van 28 april 2016 is afgesproken een extra impuls te geven aan de integratie en participatie van vergunninghouders. De invoering van het participatieverklaringstraject is daar een onderdeel van.

Vergunninghouders gaan kennismaken met de basisprincipes van de Nederlandse samenleving. Begrippen als vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en participatie staan daarin centraal. Vanaf 1 juli 2017 is de ondertekening van de participatieverklaring een verplicht onderdeel van het inburgeringsexamen. Gemeenten moeten voor 1 september een plan van aanpak voor het participatieverklaringstraject indienen. We hebben het plan klaar en dienen het op tijd in.

Vanaf 15 september 2016 starten we met de uitvoering van het participatieverklaringstraject. Alle inburgeringsplichtige vergunninghouders van 18+ die zich vanaf 1 januari 2016 in Oss hebben gevestigd of vestigen krijgen (met terugwerkende kracht) het participatieverklaringstraject aangeboden. Omdat we het belangrijk vinden starten we met het participatieverklaringstraject voordat het wettelijk verplicht is. Binnen een maand na start van de uitkering worden er 5 bijeenkomsten aangeboden. Deze gaan over: kernwaarden van onze samenleving, informatie over inburgering en het belang van taal, informatie over werk en een bezoek aan werkgevers en de mogelijkheden van meedoen door vrijwilligerswerk en sport.

Het participatieverklaringstraject is onderdeel van een integrale aanpak. Een multidisciplinair team wordt ingezet voor: inkomen vergunninghouder, middelen voor inrichting woning, traject maximale deelname aan maatschappij (werk, vrijwilligerswerk), het participatieverklaringstraject en het volgen van de inburgeringscursus.

Voor vergunninghouders die (nog) niet kunnen werken vanwege persoonlijke omstandigheden worden de mogelijkheden van andersoortige participatie onderzocht. Zo bekijken we met ONS welzijn inzet van het vrijwilligerspunt en het Talentcentrum. Maar ook andere organisaties en verenigingen zijn in beeld om mee samen te werken.

b. Onderwijs

Voor het voortgezet onderwijs is een Internationale schakelklas (ISK) ingericht op Hooghuis Zuid in Oss. Voor het basisonderwijs gaan leerlingen naar de school in de buurt. Er zijn plannen om in het najaar twee aparte taalklassen in te richten waar intensiever taalonderwijs wordt aangeboden (NT2). Leerlingen in deze taalklassen verblijven hier tijdelijk. Zij stromen uit naar de basisschool in de eigen buurt nadat het taalniveau voldoende is om met het reguliere onderwijs mee te kunnen.

c. Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV's)

Eind 2015 heeft Oosterpoort de opdracht van Nidos aangenomen om in twee tranches in totaal (landelijk) 200 AMV's op te vangen. Inmiddels heeft Oosterpoort bijna 100 jongeren gehuisvest, waaronder 8 in Oss. Oosterpoort heeft in januari 2016 in Oss aan de Wetering een groepswoning voor 8 jongeren in gebruik genomen.

De opgave voor de komende periode is echter onzeker. Oosterpoort houdt contact met Nidos over de ontwikkelingen en zoekt indien nodig tijdig naar extra huisvesting.

We gaan in Oss de komende tijd aan de slag met het opstellen van een integrale visie en aanpak voor vluchtelingen en vergunninghouders voor integratie, participatie en werk, met een koppeling met wonen en huisvesting.

Tot zover de stand van zaken. We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er nieuwe ontwikkelingen zijn dan stellen we u hiervan op de hoogte.

Met vriendelijke groet,

Drs. W.P.H.J. Peters
Wethouder Zorg en Welzijn

Drs. G.W.P. Wagemakers
Wethouder Wonen

Bijlagen:

1. Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom 28 april 2016
2. Persberichten provincie:
 - 4 juli: Inzet opvang vluchtelingen blijft noodzaak;
 - 6 juli: Commissaris van de Koning dringt aan op snelle duidelijkheid voor Brabantse gemeenten bij opvang vluchtelingen).
3. Brief COA 12 juli 2016